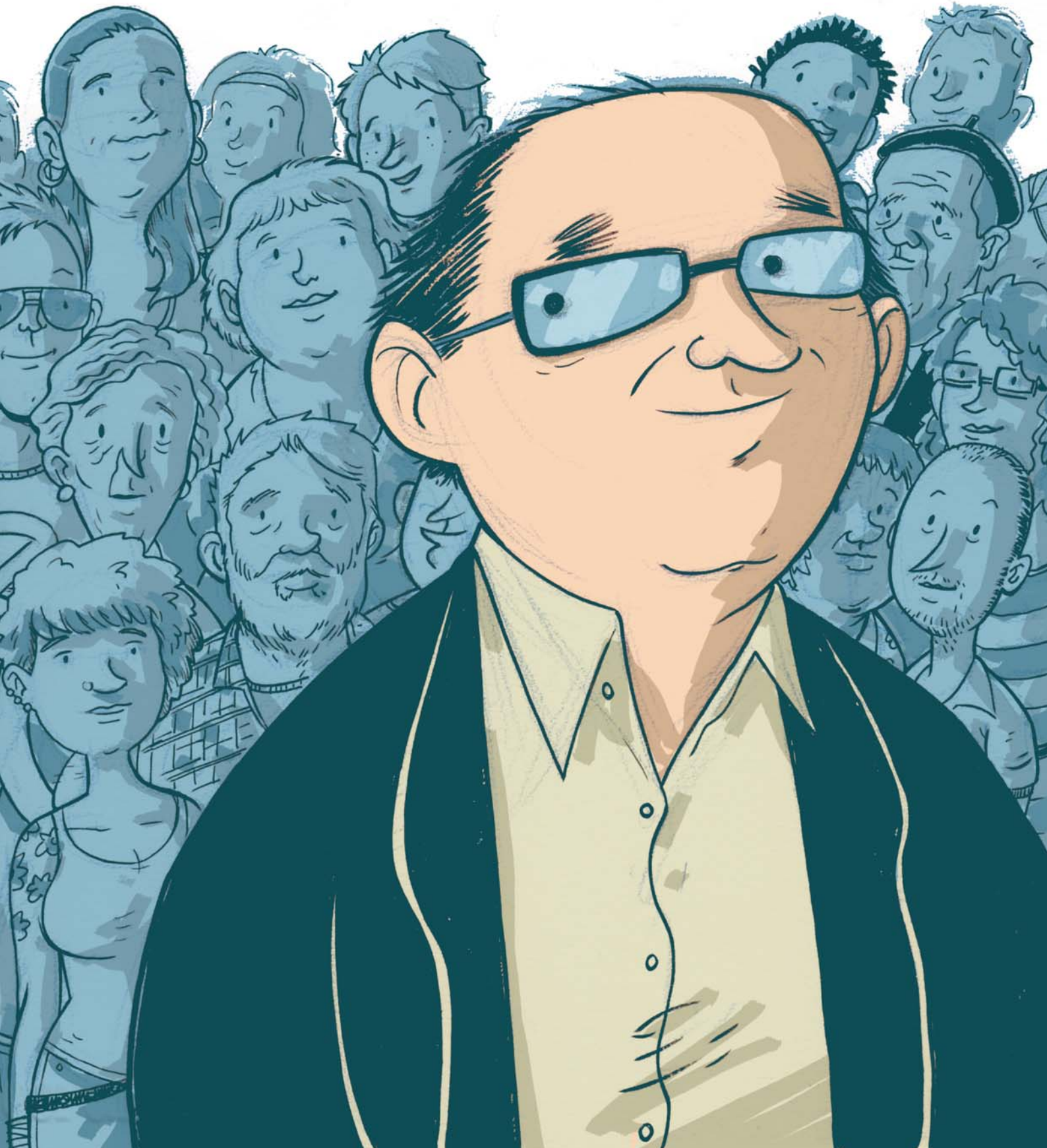

VICENT ANDRÉS

ESTELLÉS

LA CLAU QUE OBRI TOTS ELS PANYS

VICENT ANDRÉS
ESTELLÉS
LA CLAU QUE OBRI TOTS ELS PANYS
COL·LECCIÓ GRÀFICA
SÈRIE CÒMICS, 6

GUIÓ I DIBUIX:
JESÚS HUGUET
ENGUITA

DISSENY I
MAQUETACIÓ:
U-GET!

© ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA
© JESÚS HUGUET ENGUITA

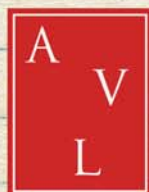
EDITA:
PUBLICACIONS DE L'ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA.
AVINGUDA DE LA CONSTITUCIÓ, 284. 46019, VALÈNCIA.

AVL@GVA.ES
WWW.AVL.GVA.ES

IMPRESSIÓ: LA IMPRENTA CG

ISBN: 978-84-482-5789-7
DEPÒSIT LEGAL: V-2635-2019

Publicació subvencionada
per la Diputació de València

ACADÈMIA
VALENCIANA
DE LA
LLENGUA

DIPUTACIÓ DE
VALENCIA

Colze a colze amb els Ajuntaments

És l'any 1985. Esta és la meua classe de cinqué. Eixos són els meus companys: Miquel, Cris, Raça, Andreu, que sempre es treia els mocs...

Eixa és la nostra mestra, Margarida. Margarida sempre ens portava al pati i ens llegia contes, novel·les, poemes...

"Mire al cel i sent la brama, mire al mar i sent remor. Quan et mire sent la flama dolça i tendra de l'amor."

...però, a ella, el que més li agradava eren els poemes d'amor...

Molt bé, Miquel!

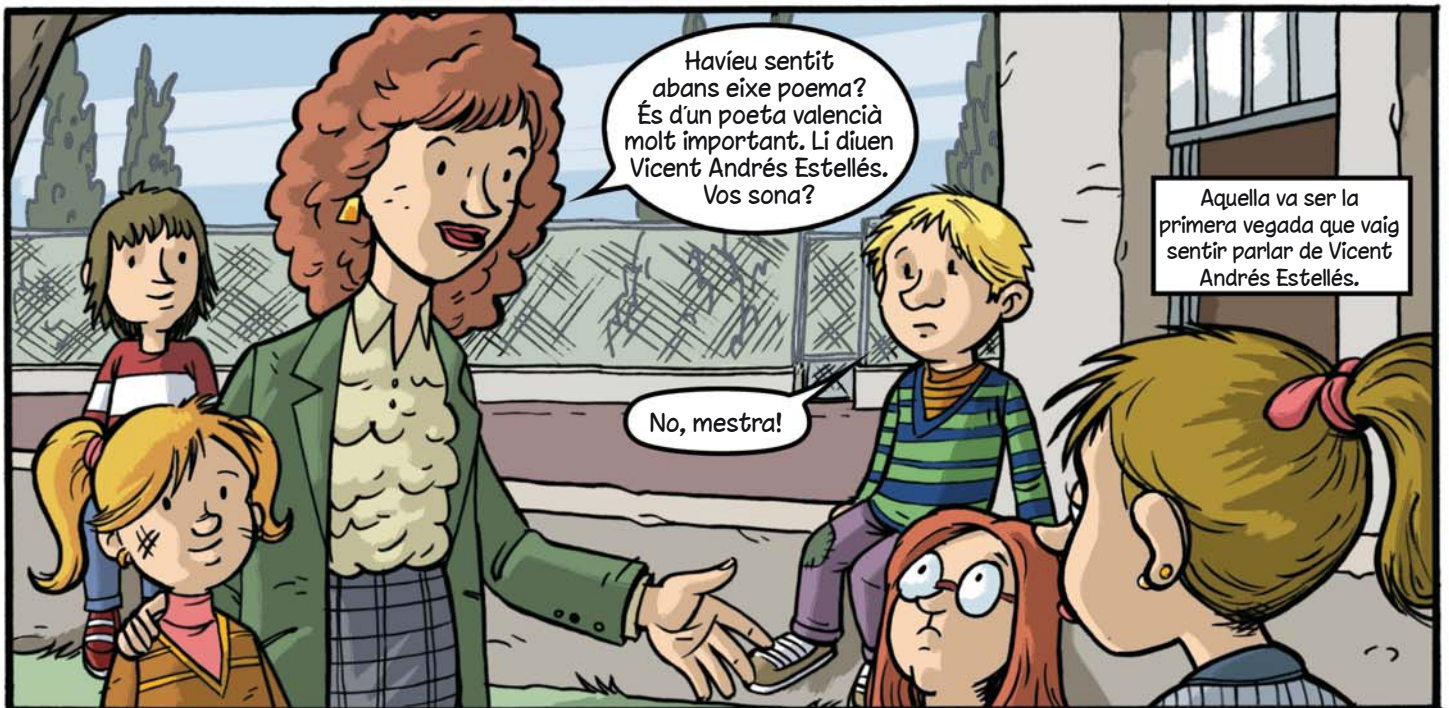
Vinga, algú coneix un altre poema?

Jo! Jo! Jo! Mestra, jo me'n sé un que mon pare li diu sempre a ma mare i ella es mor de riure!

I esta soc jo.

Em diuen Isabel.

Quan esclata la Guerra Civil Espanyola, Vicent Andrés Estellés només té dotze anys.

La guerra fa que abandone els estudis, però llig gran quantitat de llibres que li deixa un veí. Lorca, Machado, Llorente, Carner... tots estos poetes formen part de les lectures d'aquella època.

A diferència de moltes altres, la família de Vicent Andrés no ha d'exiliar-se, però, així i tot, el final de la guerra ho canvia tot..

Però, pare, per què?

Per què hem de cremar tots estos llibres?

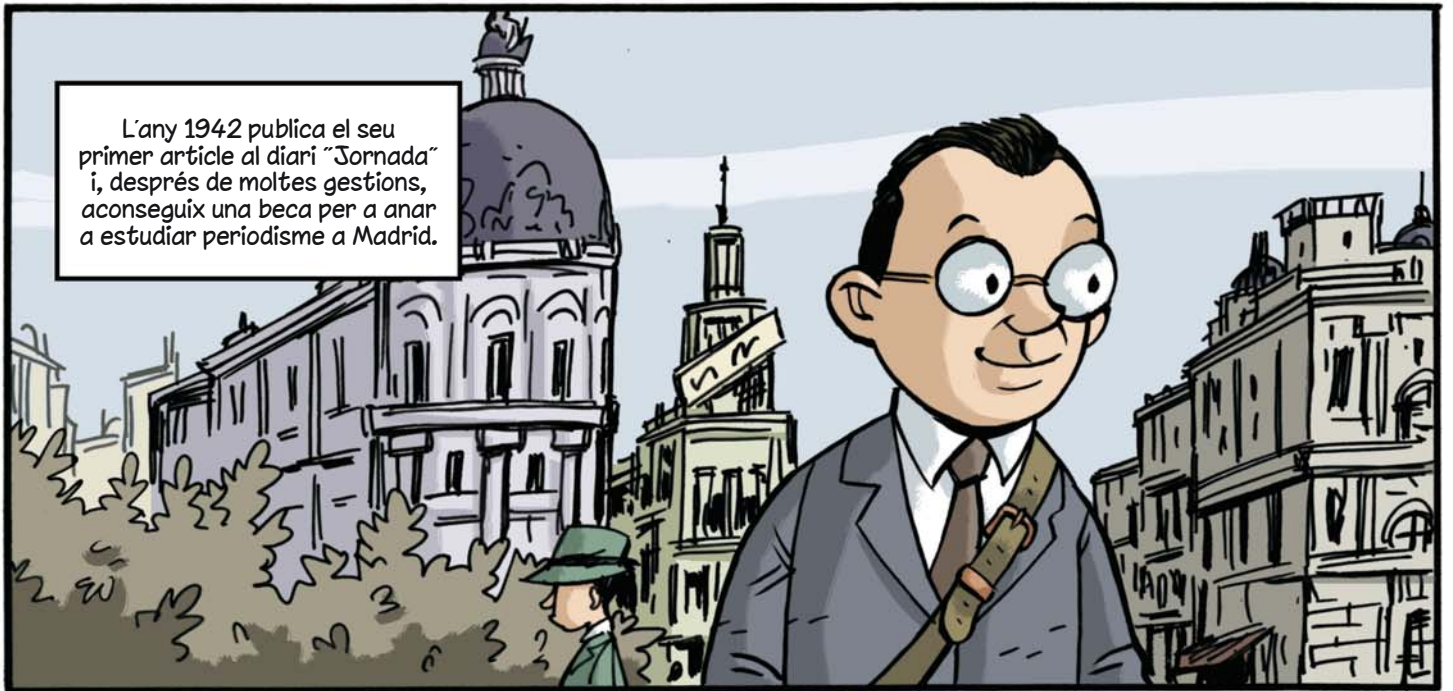
Vicent, ja saps que han detingut molta gent per tindre llibres prohibits. No vull que vos passe res.

Aquella va ser la primera vegada que vaig sentir parlar de la Guerra Civil. I vaig pensar que degué ser una guerra molt cruel si obligaven la gent a cremar llibres.

L'any 1942 publica el seu primer article al diari "Jornada" i, després de moltes gestions, aconsegueix una beca per a anar a estudiar periodisme a Madrid.

En 1945 se'n va a Navarra a fer el servei militar. Allà escriu poemes en valencià.

Escribo un poema, mi sargento.

Estellés, ¿qué hace?

¡Ja, ja, ja!

¿Ves? Aquí están todos locos.

Finalment, l'any 1948, torna a València, on molt prompte entrarà a treballar en la redacció del diari "Las Provincias".

L'any 1953 apareixerà el seu primer llibre "Ciutat a cau d'orella", escrit després d'un viatge a Tarragona. A pesar de les dificultats, Estellés escriu en valencià, i prompte fa amistat amb altres poetes i intel·lectuals preocupats per la defensa de la nostra llengua.

I, el 1955, es casa amb Isabel Llorente, que treballa en l'Ajuntament de València

El que ha decidit Vicent Andrés és la publicació dels seus llibres en valencià. El 1971 publica ni més ni menys que cinc llibres: "La clau que obri tots els panys", "Primera audició", "Llibre de meravelles", "Llibre d'exilis" i "L'inventari clement".

I l'any 1972, l'editorial Tres i Quatre va començar a publicar la seua "Obra completa".

En aquells anys convulsos, com molts altres intel·lectuals, artistes i escriptors valencians, va ser pressionat per corrents polítics que no desitjaven la normalització de la cultura valenciana.

I, finalment, el 1978, després de 30 anys, deixà de treballar en el diari.

Però amb l'arribada de la democràcia ja res el pot parar, i publica gran quantitat de llibres, com "El corb", "Les cançons d'Ariadna!", "Manuscrits de Burúassot", "Poemes preliminars" o "Cant a València".

També rep multitud d'homenatges. El 1978, per exemple, rep el Premi Lletra d'Or i el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

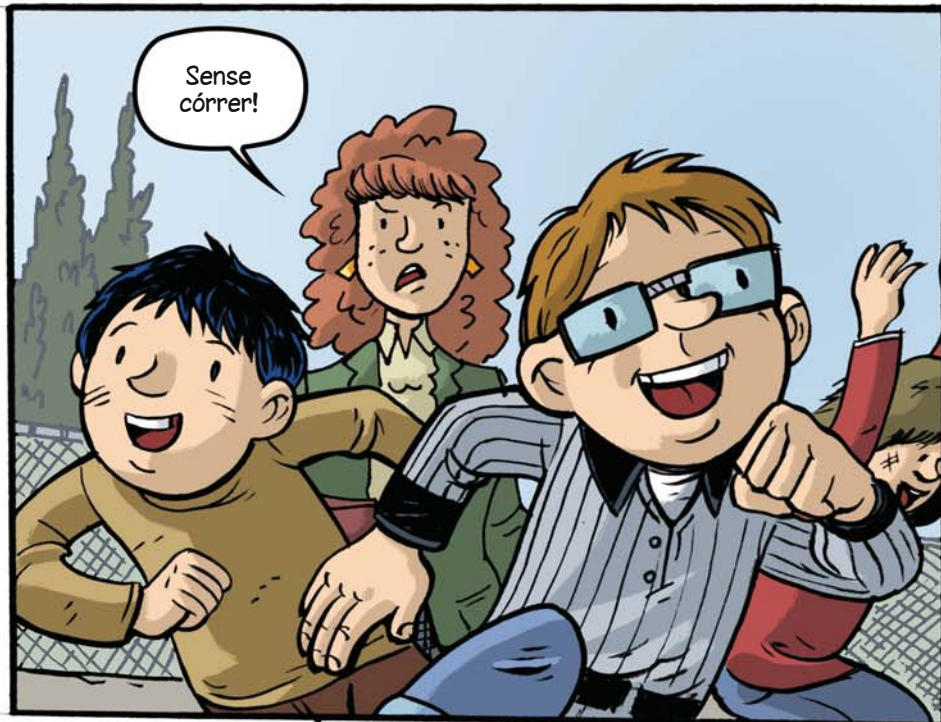
Fins que l'any passat, en 1984, li donaren el Premi de les Lletres Valencianes.

Vinga, xiquets, un altre dia llegirem més poemes d'Estellés! Ara tots a classe!

Sense córrer!

Tot això ens ho va contar aquella mestra tan romàntica i tan simpàtica... i, des d'aquell moment, Vicent Andrés Estellés ja no va eixir de la meua vida...

...vaig escoltar els seus versos als discos del meu pare... discos d'Ovidi Montllor, d'Al Tall, d'Els Pavesos...

1986.

1992.

...el vaig escoltar quan va vindre al meu institut...

1997.

...el vaig estudiar en la universitat...

"Dic el teu nom i amb casta reverència / el posaré en un pitxer amb aigua. / Dic Isabel i segueix el camí."

...i, per damunt de tot, els seus poemes m'acompanyaren en cada moment important de la meua vida...

2003.

Vicent Andrés Estellés va morir a València el 27 de març del 1993 i ens va deixar abundant obra inèdita.

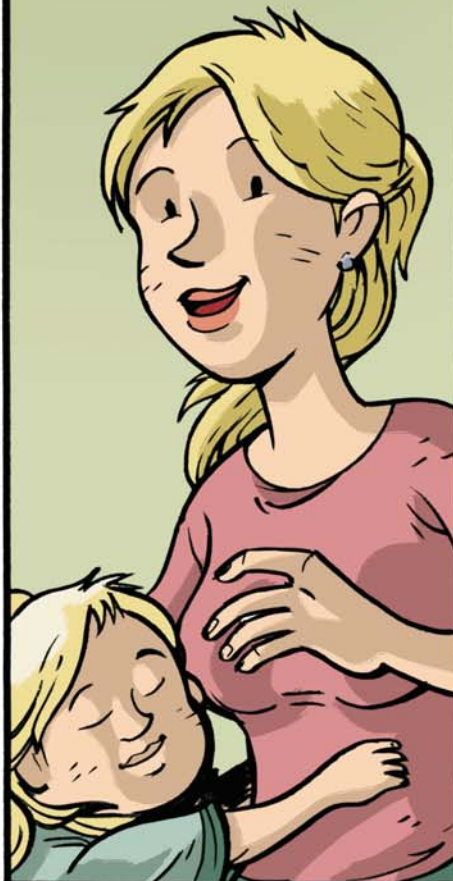
Pòstumament, es va aplegar complet el "Mural del País Valencià", i moltes poblacions valencianes posaren el nom del poeta a un dels seus carrers.

Però això no és el més important...

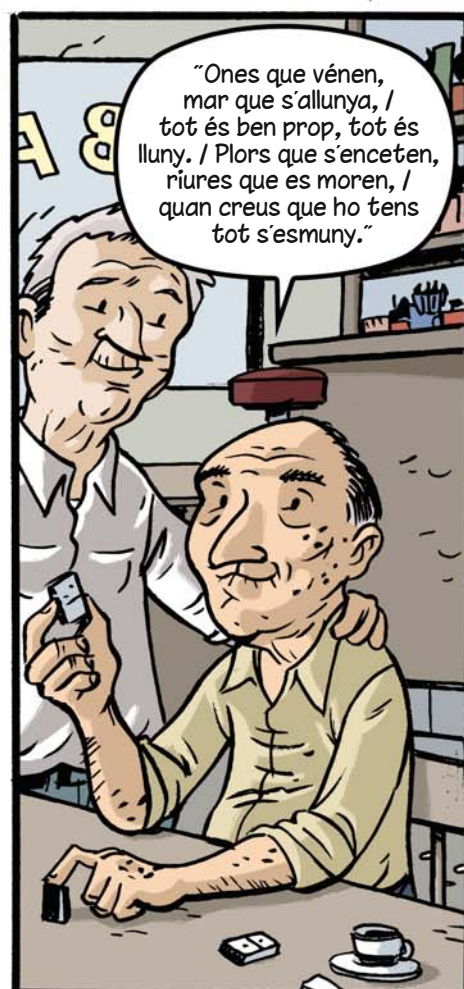

...el més important és que Vicent Andrés Estellés és el gran poeta del poble valencià modern, de la nostra realitat, de la nostra lluita quasi constant. Dels nostres fràgils moments de victòria i alegria...

...Estellés és el poeta de la meua vida i de la meua terra... i no soc l'única que ho pensa...

"Feroçment
ens amàvem
des del matí
a la nit..."

"ara com ara
em veig al costat d'una dona,
/ filla, com jo, del poble, nascuda
a Gandia, / pels carrers de València
en uns passeigs interminables. / Me
l'he estimada molt. / Me l'estime
molt més que els versos de
Virgili o Horaci, / criatures
secretes que em
proporcionaven
alegria."

"...ja no sabria viure sense tu.
Aquesta és la primera vegada
que ho declare. / Et demane que
em cregues / imploro als déus
que accepten la meua petició."

"arribava, de sobte,
Joanot Martorell, aquell
estol de vaixells, amb el Tirant
i Carmesina, i s'omplia
/ la meua casa de llum,
de calc, de Grècia."

"...dansen, per a mi sol,
a la meua nit, al meu cor,
/ els guerrers de Morella, / les
gents d'Algemesi, / puça una
veu de vidre o d'aigua a Elx,
/ avancen pels carrers els
moros i els cristians..."

Pocs poetes poden dir
que el seu poble ha parlat
a través d'ells... pocs poetes
han tingut tan clar que vivien
en un país concret, en una
època concreta...

...el nostre país,
la nostra època.

"Cloc els ulls
i me'l fot."

I ací estém. I acíestic ò.
Ja tinc més de trenta anys.
I ò mateixa tinc una xiqueta...

...i, com tantes altres coses que
vaig descobrir en els poemes de
Vicent Andrés Estellés, he après
que, per a deixar-li un món millor,
un món més just, un món més
amable, no podem callar i fer
com que els problemes no
van amb nosaltres. Només
podem fer una cosa...

"ASSUMIRÀS la veu d'un poble
i serà la veu del teu poble,
i seràs, per a sempre, poble,
i patiràs, i esperaràs,
i aniràs sempre entre la pols,
et seguirà una polseguera.
I tindràs fam i tindràs set,
no podràs escriure els poemes
i callaràs tota la nit
mentre dormen les teues gents,
i tu sols estaràs despert,
i tu estaràs despert per tots..."

L'ESCOLA

PROFESSORA

ALUMNES DE LA CLASSE

MODA "EPI I BIUS" RATUÉS AMB MÉS

PROTAGONISTA 1 - I
ISABEL

PROTAGONISTA - I

MOLT ALEGRE!

DE XIQUETA A DONA

DISSENY DE PERSONATGES

V.A. ESTELLÉS

16-5-2012

UNA MIQUELT TERRIC

ACÍ TENIU UNA MOSTRA D'ALGUNS DELS ESBOSOS I DISSENY DE PERSONATGES REALITZATS PER AL CÒMIC. UN DIBUIXANT HA DE SABER PERFECTAMENT COM SÓN ELS SEUS PERSONATGES, JA SIGA D'ESQUENA, DE PERFIL, ETC.

VICENT ANDRÉS
ESTELLÉS
LA CLAU QUE OBRI TOTS ELS PANYS

ACADÈMIA
VALENCIANA
DE LA
LLENGUA